

Aylıq
İnformasiya
Bülleteni

KƏND TƏSƏRRÜFATI

№ 3

Mart
2021

İSTEHSAL GÖSTƏRİCİLƏRİ

İXRAC GÖSTƏRİCİLƏRİ

TOPDANSATIŞ QİYMƏTLƏRİ

DÖVLƏT DƏSTƏYİ

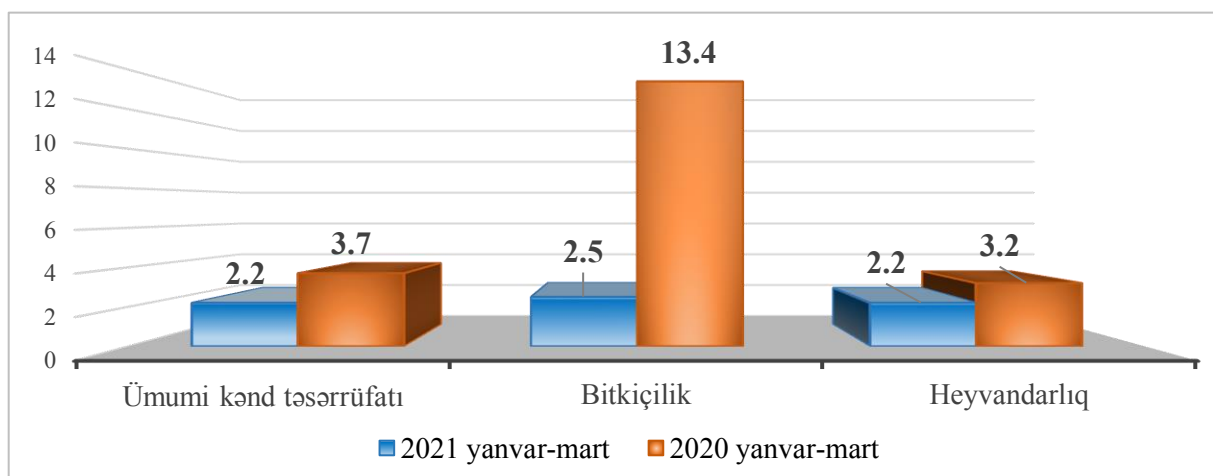
XƏBƏRLƏR

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsi üzrə istehsal göstəriciləri

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2.2 faiz artıb (*Şəkil 1*).

Şəkil 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının fiziki həcm indeksi
(müqayisəli qiymətlərlə, əvvəlki ilə nəzərən, %)

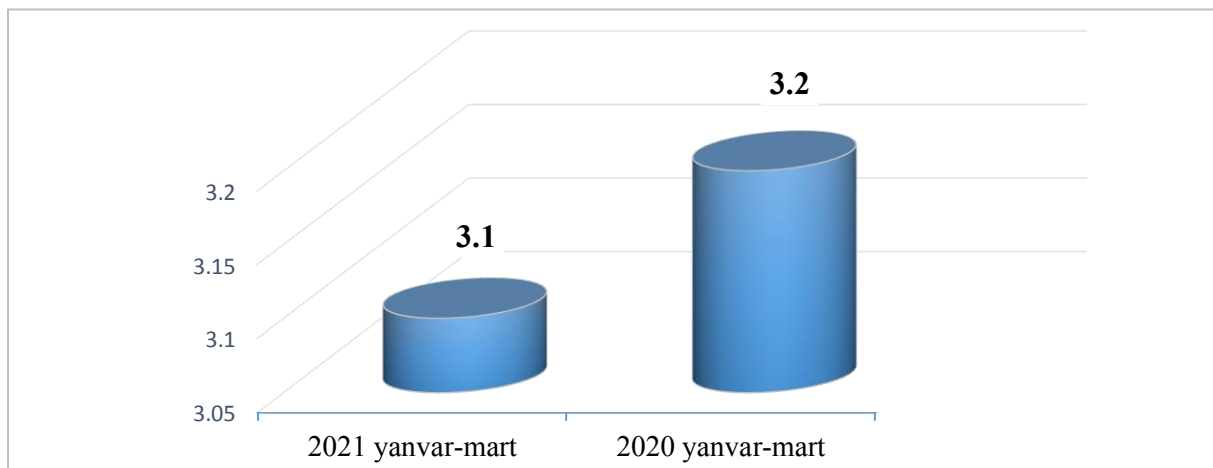

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ Kənd təsərrüfatı məhsullarının ümumi istehsal həcmində dəyəri faktiki qiymətlərlə 994.8 milyon manat təşkil edib ki, bunun da 95.1 faizi (946.1 milyon manat) heyvandarlıq sahəsinin, 4.9 faizi (48.7 milyon manat) bitkiçilik sahəsinin payına düşüb.

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsində yaradılan əlavə dəyərin ÜDM-də payı 3.1 faiz təşkil edib (*Şəkil 2*).

Şəkil 2. Kənd təsərrüfatı, meşə və balıqçılıq sahəsinin ÜDM-də payı, %

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında yumurta istisna olmaqla bütün kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmi artıb (*Cədvəl 1*).

Cədvəl 1. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı

Malın adı	Ölçü	Yanvar-mart 2021	Yanvar-mart 2020	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Ət (diri çəkiddə)	min ton	130.4	126.6	103.0
Süd	min ton	484.0	475.6	101.8
Yumurta	mln. ədəd	463.7	485.3	95.6
Tərəvəz	min ton	80.4	79.3	101.4

Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

✚ 2021-ci il yanvar-mart aylarında 117.4 min hektar və ya keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 1.3% çox sahədə yazlıq bitkilər əkilib (*Cədvəl 2*).

Cədvəl 2. 2021-ci ilin məhsulu üçün yazlıq bitkilərin əkini, min hektar

Əkinlər	Yanvar-mart 2021	Yanvar-mart 2020	Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə
Yaz əkininin əvvəlindən əkilib:	117.4	115.9	101.3
o cümlədən:			
Dənli və dənli paxlalılar - cəmi	16.7	14.5	115.0
ondan:			
Dən üçün qarğıdalı	2.9	3.6	79.5
Dən üçün günəbaxan	1.0	1.2	84.8
Şəkər çuğunduru (emal üçün)	0.5	1.8	27.2
Kartof	29.2	31.9	91.4
Tərəvəz - cəmi	24.7	24.2	102.0
Bostan bitkiləri	4.1	4.2	97.9
Birillik otlar	0.4	0.2	169.9
Çoxillik otlar	40.8	37.8	108.0

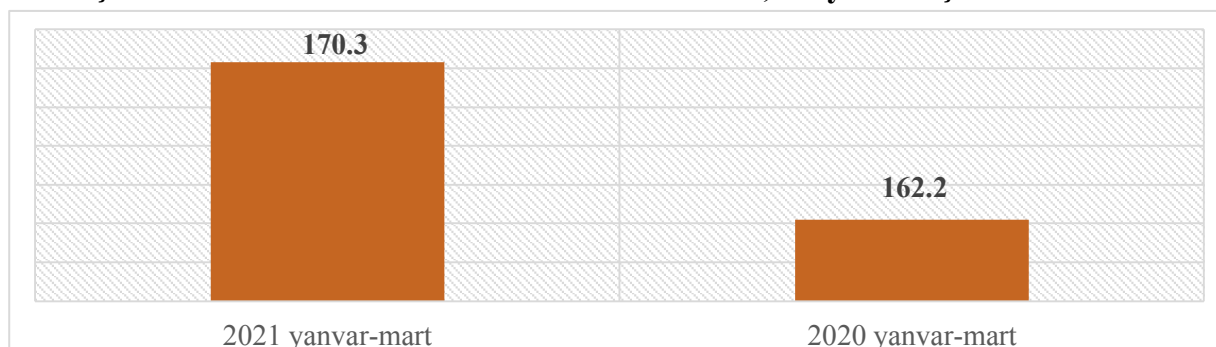
Mənbə: Dövlət Statistika Komitəsi

KƏND TƏSƏRRÜFATI

məhsulları bazarı

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart aylarında 170.3 milyon ABŞ dolları həcmində kənd təsərrüfatı məhsulu ixrac olunub. Kənd təsərrüfatı məhsulları ixracının həcmi ötən ilin müvafiq dövrünə nəzərən dəyər ifadəsində 5.0 faiz artıb (*Şəkil 3*).

Şəkil 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı, milyon ABŞ dolları

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

✚ Müqayisə olunan dövr üzrə əsas kənd təsərrüfatı məhsullarının ixrac göstəriciləri *Cədvəl 3*-də verilib.

Cədvəl 3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracı

Məhsulun adı	Yanvar-mart 2021		Yanvar-mart 2020		Ötən ilin müvafiq dövrünə nisbəti, %-lə	
	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdarı (min ton)	məbləği (mln. dollar)	miqdara görə	məbləğə görə
Tərəvəz	26.2	26.8	39.7	50.4	65.9	53.2
<i>ondan:</i>						
<i>Kartof</i>	2.3	0.9	1.4	0.6	163.6	151.1
<i>Pomidor</i>	19.5	21.3	32.8	43.9	59.6	48.4
Meyvə	63.7	70.4	44.8	62.9	142.0	112.0
Arpa	-	-	-	-	100.0	100.0
Tütün xammalı	0.4	1.0	1.1	2.7	41.1	36.9
Pambıq mahlıcı	46.1	68.6	29.7	42.8	155.3	160.2
Gön-dəri	1.3	3.0	2.1	3.0	63.6	97.2
Heyvandarlıq məhsulları*	x	0.6	x	0.4	x	142.7
Cəmi	x	170.3	x	162.2	x	105.0

Mənbə: Dövlət Gömrük Komitəsi

*Heyvandarlıq məhsullarına ət, süd və qaymaq, yun, təbii bal, yumurta, xam ipək və diri heyvanların dəyəri daxildir.

✚ Cari ilin mart ayında heyvanın, portağalın, kartofun (“Cəlilabad”), kələmin, pomidorun, soğanın, yerkökünün topdansı satış qiyməti əvvəlki aya nisbətən artıb, digər məhsulların qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (*Cədvəl 4*).

Cədvəl 4. Mart ayında kənd təsərrüfatı məhsullarının topdansı satış qiymətinin əvvəlki aya nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Fevral 2021	Mart 2021	Fərq	Adı	Fevral 2021	Mart 2021	Fərq
Meyvə							
Heyvə	yerli			Alma	Palmet		
	1.00	1.10	10.0%		0.70	0.70	0.0%
Üzüm	Kardinal				Qolden delişes		
	2.00	2.00	0.0%		0.90	0.90	0.0%
	digər			Armud	Konfrans		
Portağal	1.45	1.45	0.0%		2.55	2.55	0.0%
	Yerli	idxal			Meşəgözəli		
	2.05	2.30	12.2%		2.20	2.20	0.0%
Fındıq	quru			Naringi	yerli		
	6.50	6.50	0.0%		2.35	2.35	0.0%
Qoz	yerli			Limon	Lənkəran		
	5.75	4.75	-17.4%		0.17	0.16	-5.9%
Tərəvəz							
Kartof	Cəlilabad			Soğan	Ağdam sarı		
	0.42	0.49	16.7%		0.49	0.60	22.4%
	Gədəbəy				Qırmızı		
	0.80	0.80	0.0%		0.67	1.10	64.2%
Kələm	Bərdə			Yerkökü	yerli		
	0.32	0.45	40.6%		0.45	0.95	2.1 d.
Gül kələm	yerli			Xiyar	Melit		
	1.60	1.60	0.0%		3.40	1.50	-55.9%
Balqabaq	yerli			Çuğundur	yerli		
	0.50	0.50	0.0%		0.80	0.80	0.0%
Pomidor	Zirə			Sarımsaq	yerli		
	1.60	2.05	28.1%		4.25	4.25	0.0%
	Bakı			Noxud	yerli		
	1.25	1.55	24.0%		1.70	1.70	0.0%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

✚ Cari ilin mart ayında armudun, heyvanın, kartofun (təzə), çuğundurun, kələmin, pomidorun (“Çəhrayı”), yerkökünün qiyməti keçən ilin müvafiq dövrünə nisbətən yüksək olub, digər kənd təsərrüfatı məhsullarının qiyməti isə aşağı olub və ya sabit qalıb (Cədvəl 5).

Cədvəl 5. Kənd təsərrüfatı məhsullarının 2021-ci ilin mart ayındakı topdansaş qiymətinin ötən ilin müvafiq ayına nisbətən dəyişməsi (manatla)

Adı	Mart 2020	Mart 2021	Fərq	Adı	Mart 2020	Mart 2021	Fərq
Meyvə							
Armud	digər			Alma	Palmet		
	2.30	2.35	2.2%		1.15	0.70	-39.1%
Üzüm	digər				Qrani smit		
	2.30	1.45	-37.0%		1.05	0.70	-33.3%
Heyva	yerli				Simerenko		
	1.05	1.10	4.8%		1.00	0.85	-15.0%
Naringi	yerli			Limon	Lənkəran		
	2.80	2.35	-16.1%		0.32	0.16	-50.0%
Tərəvəz							
Kartof	Gədəbəy			Soğan	Ağdam sarı		
	0.80	0.80	0.0%		0.89	0.60	-32.6%
	təzə				Qırmızı		
	1.20	1.25	4.2%		1.20	1.10	-8.3%
Xiyar	Melit			Pomidor	Bakı		
	2.05	1.50	-26.8%		1.60	1.55	-3.1%
Çuğundur	yerli				Çəhrayı		
	0.60	0.80	33.3%		1.60	1.90	18.8%
Kələm	Bərdə			Sarımsaq	yerli		
	0.37	0.45	21.6%		8.00	4.25	-46.9%
Gül kələm	yerli			Yerkökü	yerli		
	1.65	1.60	-3.0%		0.80	0.95	18.8%
Balqabaq	yerli				xırda		
	1.30	0.50	-61.5%		0.45	0.50	11.1%

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi (www.aqrarbazar.az)

KƏND TƏSƏRRÜFATI

sahəsinə dövlət dəstəyi

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 875 kənd təsərrüfatı texnikasının satışı maliyyələşdirilib (*Cədvəl 6*).

Cədvəl 6. Lizingə verilmiş kənd təsərrüfatı texnikası (ədəd)

Texnikanın adı	Cəmi (2005 – 31.03.2021)	2021-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində lizingə verilib
Cəmi	45384	875
Taxılıyğan kombayn	1051	0
Pambıqyığan kombayn	222	0
Traktor	12043	174
Digər texnikalar	32068	701

Mənbə: Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart ayları ərzində Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən 39 sahibkarlıq subyektinə 1189 baş damazlıq heyvan alınması üçün 3.2 milyon manat məbləğində güzəşt vəsaiti ayrılıb.

✚ 2021-ci ilin yanvar-mart ayları üzrə Aqrar Kredit və İnkişaf Agentliyi tərəfindən aqrar sektorda fəaliyyət göstərən 548 hüquqi və fiziki şəxsə 11.7 milyon manat məbləğində güzəştli kreditlər verilib. Bunun 8.2 milyon manatı texnika və avadanlıq təyinatlı kreditlər, 0.7 milyon manatı orta-iri həcmli kənd təsərrüfatı təyinatlı kreditlər, 2.8 milyon manatı isə mikrokreditlərdir.

XƏBƏRLƏR

AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKİYƏ ARASINDA KƏND TƏSƏRRÜFATI SAHƏSİNDƏ ƏMƏKDAŞLIQ HAQQINDA NİYYƏT BƏYANNAMƏSİ İMZALANIB

Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov ilə Türkiyənin Azərbaycanda səfərdə olan kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib.

Martın 17-də keçirilən görüşdə çıxış edən kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov bildirib ki, Türkiyə Respublikası bütün sahələrdə olduğu kimi kənd təsərrüfatı sahəsində də Azərbaycanın etibarlı tərəfdaşdır. Hər iki dövlət aqrar tədqiqatlar, təhsil, pambıqçılıq, toxumçuluq, baytarlıq, aqrar sığorta və digər sahələr üzrə sıx və səmərəli əməkdaşlıq edir. Kənd təsərrüfatı məhsulları üzrə qarşılıqlı ticarət əlaqələri inkişaf edir və bu sahədə ticarət dövriyyəsinin artırılması üçün birgə səy göstərilir. Azərbaycan Türkiyənin aqrar sahədə müasir texnologiyaların tətbiqinə dair təcrübəsindən yararlanmaqda maraqlıdır.

Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirli isə öz növbəsində bildirib ki, Azərbaycan və Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətləri bütün sahələrdə uğurla inkişaf edir. O, ölkəsinin iqtisadiyyatın digər sahələrində olduğu kimi aqrar sahədə də Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlı olduğunu ifadə edib.

Görüşdə iki ölkə arasında kənd təsərrüfatı sahəsində gələcək əməkdaşlıq istiqamətləri müzakirə olunub. Qeyd olunub ki, kənd təsərrüfatı sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi üçün böyük potensial var.

Tədbirdə aqrar sahədə inkişaf perspektivləri, dövlət və özəl sektor arasında əməkdaşlıq imkanları, əlverişli investisiya mühiti, birgə layihələrin həyata keçirilməsi, həmçinin işğaldan azad edilmiş ərazilərdə kənd təsərrüfatının yenidən qurulması və inkişafı prosesində Türkiyənin iştirakı məsələləri ətrafında müzakirələr aparılıb.

Görüş çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Kənd Təsərrüfatı və Meşə Nazirliyi arasında kənd təsərrüfatında müasir texnologiyaların ötürülməsi və aqrar təlim sahəsində əməkdaşlıq haqqında Niyyət Bəyannaməsi imzalanıb. Sənədi Azərbaycan kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov və Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirli imzalayıb.

Niyyət Bəyannaməsində Türkiyədə aqrar sahədə tətbiq olunan müasir texnologiyaların Azərbaycanda tətbiqi imkanlarının araşdırılması və təcrübə mübadiləsinin aparılması, Türkiyədə mövcud olan müasir təlim metodologiyaları əsasında yerli mütəxəssis və fermerlərə təlimin keçirilməsi sahəsində əməkdaşlıqla bağlı maddələr yer alıb. Bu məqsədlə birgə İşçi Qrupunun yaradılması və Fəaliyyət Planının işlənilib hazırlanması nəzərdə tutulur.

Görüşün sonunda Azərbaycan-Türkiyə Kənd Təsərrüfatı İcra Komitəsinin 10-cu iclasının protokolu imzalanıb.

ZƏNGİLƏN RAYONUNUN AĞALI KƏNDİNDƏ AZƏRBAYCAN-TÜRKİYƏ “QARDAŞLIQ BAĞI” SALINIB

Türkiyənin Azərbaycanda səfərdə olan kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirlinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti martın 19-da işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfər edib. Füzulinin rayon mərkəzinə, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarına səfərdə Azərbaycan kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev, Türkiyə Respublikasının Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoral və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Nümayəndə heyəti əvvəlcə Füzuli rayonu ərazisində şəhid olanların xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib, abidənin önünə əklil və gül dəstələri düzüblər. Səfər iştirakçıları Füzuli şəhərində dağılmış, ciddi ziyan görmüş evlərə, mülki obyektlərə baş çəkib, Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Azərbaycanın tarixi torpaqlarında törətdiyi vəhşiliklərin və vandalizmin şahidi olublar.

Daha sonra Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndinə gələn nümayəndə heyəti burada səpin prosesinə hazırlıq işləri ilə tanış olub. Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirli toxumsəpən texnika vasitəsilə səpinin həyata keçirilməsi prosesini izləyiblər.

Daha sonra Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi və Türkiyənin Kənd Təsərrüfatı və Meşə Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində “Qardaşlıq bağı” salınıb. Kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov, Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirli, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev “Qardaşlıq bağı”nda meyvə tingləri əkilir. 5 hektar sahədə salınan bağda ərik, alma, armud, gilə, albalı və digər meyvə tingləri əkilir. Bağda ümumilikdə 2620 ting əkilir.

Türkiyənin kənd təsərrüfatı və meşə naziri Bekir Pakdemirli Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən Müharibəsinin Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çatdığını xatırladaraq Türkiyənin işğaldan azad edilən ərazilərdə aqrar sahənin inkişafına dəstək verəcəyini vurğulayıb: “Səfər zamanı aqrar sahənin inkişafı üçün böyük potensialın olduğunu gördük. Bu ərazilərdə əvvəllər bitkiçilik, meyvəçilik, heyvandarlıq sahəsinə önəm verilib. Burada aqrar sahənin bərpası və inkişafı, emal sənayesinin qurulması, enerjinin planlanması ilə bağlı imkanlar var. Qarabağ bölgəsində aqrar sahənin inkişafı ilə bağlı dost və qardaş Azərbaycana dəstək bundan sonra da davam etdiriləcək”.

Azərbaycanın kənd təsərrüfatı naziri İnam Kərimov isə öz növbəsində işğaldan azad edilən ərazilərin aqrar potensialına toxunub: “İşğaldan azad edilmiş ərazilər ənənəvi olaraq taxılçılıq, bitkiçilik, meyvəçilik və heyvandarlığın inkişafına görə qabaqcıl regionlardan olub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı ilə 7000 hektardan artıq sahədə əkin aparılıb. Burada yazlıq əkinlərə başlanması da nəzərdə tutulur”.

Bildirilib ki, Türkiyə aqrar sahədə müasir texnologiyalar tətbiq edən və yüksək nəticələr əldə edən ölkələrdəndir. Azərbaycan kənd təsərrüfatı sahəsində qardaş ölkə ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsində maraqlıdır. İşğaldan azad edilən ərazilərdə innovativ texnologiyaların tətbiqi ilə kənd təsərrüfatının inkişaf etdirilməsi planlaşdırılır.

RƏQƏMSAL KƏND TƏSƏRRÜFATI: FERMERLƏRƏ MEYVƏ BAĞLARINDA ÜZLƏŞƏ BİLƏCƏKLƏRİ RİSKLƏRLƏ BAĞLI SMS BİLDİRİŞLƏR GÖNDƏRİLİR

İqlim stansiyaları bitkilərin inkişafı prosesində xəstəlik və zərərvericilərin inkişaf fazasını müşahidə etməyə, buna uyğun olaraq sahə işlərini vaxtında və düzgün proqnozlaşdırmağa imkan verən müasir innovativ sistemdir. Qeyd olunan sensorlar havanın temperaturu, rütubət səviyyəsi, yağış miqdarı, yarpaq nəmi və yağıntıların düşmə vaxtı, küləyin sürəti barədə məlumatları toplayır və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən analiz olunur. Fermerlər bitki xəstəlik və zərərvericilərinə qarşı işlərini bu məlumatları nəzərə almaqla planlaşdırırlar. Nəticədə xəstəlik və zərərvericilərə qarşı mübarizənin effektivliyi artır, məhsul istehsalı çoxalır, fermerlər xərclərini optimallaşdırma bilirlər.

Bu sistem sayəsində son illərdə global problemə çevrilmiş su çatışmazlığı riski də müəyyən qədər aradan qalxmış olur. Fermerlər bu metod sayəsində harada və nə qədər su istifadə etməli olduqlarını bilir və israfı yol vermirlər.

Artıq Azərbaycanda iqlim stansiyalarından alınan məlumatların fermerlərə ötürülməsi ilə əlaqədar ilk pilot layihə uğurla həyata keçirilir. Pilot layihə ilk dəfə Quba, Qusar, Xaçmaz və Şamaxı rayonlarında tətbiq olunub. Bu rayonlarda 60-a yaxın kəndi əhatə edən 5 stansiya fəaliyyətə başlayıb. İlk mərhələdə hədəf bitkilər olaraq alma, gilə, nektarin, şaftalı və üzüm bitkiləri müəyyən olunub.

Mart ayında iqlim stansiyalarının əhatə dairəsində olan kəndlərdə alma, gilə, nektarin və şaftalı sahələri üzrə Elektron Kənd Təsərrüfatı İnformasiya Sisteminin (EKTİS) bazasında qeydiyyatda olan 5800-dən atıq fermerə baş verə biləcək risklər barədə SMS bildirişlər göndərilir. Eyni zamanda, risk məlumatlarının daha ətraflı və çevik ötürülməsi məqsədilə “Rəqəmsal Kənd Təsərrüfatı” adlı “Telegram” kanalı (<https://t.me/ktntsmart>) yaradılıb və fermerlərin bu kanala cəlb edilməsi üçün mütəmadi işlər aparılır.

**“Kənd təsərrüfatı”
Aylıq İnformasiya Bülleteni
Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində
Aqrar Tədqiqatlar Mərkəzi
tərəfindən hazırlanıb**

Əlaqə:

- (+994 12) 599-08-88
- www.atm.gov.az
- info@atm.gov.az
- Nizami küçəsi, 92
AZ 1010 Bakı, Azərbaycan

AQRAR TƏDQIQATLAR
MƏRKƏZİ